

بررسی فقهی و حقوقی مهریه‌های سنگین

در حقوق موضوعه

www.ketab.ir

رحمان غلباش اینالو

مدرس دانشگاه و عضو مرکز وکلای قوه قضائیه فارس

📖 نام کتاب: بررسی فقهی و حقوقی مهریه‌های سنگین در حقوق موضوعه
✍️ مؤلف: رحمان غلباش اینالو
🏠 ناشر: اندیشه عصر
📊 شمارگان: ۲۰۰ نسخه
📅 نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۰
📖 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۲۱-۵۲۶-۸
💰 قیمت: ۷۵۰۰۰ تومان

سرشناسه : غلباش اینالو، رحمان، ۱۳۶۴ -
 عنوان قراردادی : ایران - قوانین و احکام - Iran. Laws, etc.
 عنوان و نام پدیدآور : بررسی فقهی و حقوقی مهریه‌های سنگین در حقوق موضوعه
 / رحمان غلباش اینالو.
 مشخصات نشر : تهران: اندیشه عصر، ۱۴۰۰.
 مشخصات ظاهری : ۱۲۴ ص؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۴۲۱-۵۲۶-۸
 وضعیت فهرست‌نویسی : فیفا
 یادداشت : کتابنامه: ص. [۱۱۹] - ۱۲۳؛ همچنین به صورت زیرنویس.
 موضوع : مهر (فقه) -- ایران
 Bride price (Islamic law) -- Iran :
 مهر (حقوق مدنی) -- ایران
 Bride price -- Iran :
 رده بندی کنگره : BP۱۸۹/۲:
 رده بندی دیویی : ۲۹۷/۳۶:
 شماره کتابشناسی ملی : ۸۷۱۵۵۴۵

مرکز پخش:

تهران - میدان انقلاب - ابتدای خیابان آزادی - روبروی سینما مرکزی

بازار بزرگ انقلاب - طبقه زیر همکف - پلاک ۹ تلفن ۶۶۴۲۴۶۱۷-۶۶۹۱۴۳۰۱

فهرست مطالب

۱۳	فصل اول: کلیاتی در خصوص مهریه
۱۳	مقدمه
۱۵	مفهوم لغوی و اصطلاحی مهریه
۱۵	مفهوم لغوی
۱۶	مفهوم اصطلاحی
۲۳	الفاظ مترادف مهر
۲۷	تاریخچه مهریه
۲۸	تاریخچه پیدایش مهریه‌های سنگین
۳۰	مهریه در آیات و روایات
۳۰	مهریه در آیات
۳۱	مهریه در روایات
۳۲	فلسفه وجودی مهریه
۳۳	انواع مهر
۳۴	مهر المسمی
۳۵	مهر المثل
۳۹	مهر المتعه

۴۲	موضوع و مقدار و ماهیت مهر
۴۲	موضوع مهر
۴۵	مقدار مهر
۴۸	ماهیت مهر
۴۸	مهر و ارتباط آن با هبه
۵۱	مهر و ارتباط آن با کاستی‌های حقوق مالی زن
۵۳	مهر و ارتباط آن با عواطف روحی و معنوی زوجین
۵۶	مهر و ارتباط آن با حمایت از موقعیت زن
۵۹	فصل دوم: زمینه‌های اخلاقی و بازخوردهای مهریه‌های سنگین
۵۹	زمینه‌های اخلاقی و اجتماعی مهریه‌های سنگین
۵۹	دلایل به وجود آمدن مهریه‌های سنگین
۶۳	مهار طلاق و کنترل نوجویی‌های مرد
۶۳	شیوع ازدواج‌های برون فامیلی
۶۴	تضعیف اعتماد اجتماعی
۶۴	کارکردهای منفی مهریه‌های سنگین
۶۶	تأثیر مهریه‌های سنگین در زندگی مشترک
۶۷	ارائه راهکارهایی برای کاهش مهریه‌های سنگین
۶۷	۱- شناسایی نقش مهر
۷۱	۲- تأمین آینده زوج
۷۲	۳- تحول در رویه قضایی
۷۵	فصل سوم: اصول فقهی حاکم بر مهریه‌های سنگین
۷۵	مسأله تسلیم
۷۸	مسأله غرر
۸۲	تعیین مهریه

پیشگفتار

خانواده مجموعه و تشکلی است که بر اساس مهر و محبت متقابل زوجین نسبت به یکدیگر شکل گرفته و این عامل باعث ثبات و ماندگاری آن می‌شود. قبل از اسلام، روابط مالی نیز بر این قرارداد مقدس حاکم بوده که از جمله‌ی آنها پرداخت مهریه به زن می‌باشد. مهر یا صدق که به فارسی کابین گفته می‌شود مالی است که زن در اثر ازدواج مالک آن می‌گردد و مرد ملزم به دادن آن به زن می‌شود. تعیین مهریه برای زن امری تأییدی در اسلام بوده و خداوند در قرآن نیز به پرداخت مهریه به زنان تأکید فرموده است.

با توجه به اینکه امور مالی هر نگاه امری فرعی بوده و هدف اصلی ازدواج، زندگی مشترک همراه با مهر و محبت زوجین نسبت به یکدیگر است، اسلام توصیه‌های اکیدی مبنی بر کم بودن مهریه‌ی زن بیان داشته است. اما تعیین مهریه با توجه به توانایی مرد و شأن زن و آداب و رسوم افراد مختلف به طرفین واگذار شده است. متأسفانه در سال‌های اخیر، میزان مهریه بدون توجه به توانایی‌های مالی مرد به صورت فوق‌العاده‌ای افزایش پیدا کرده است، به نحوی که امکان پرداخت در صد کمی از مهریه‌ی تعیین شده هم برای مرد وجود ندارد. این امر مشکلاتی را برای مردان و دستگاه قضایی ایجاد نموده است.

مهریه‌های سنگین بر ۳ اصل فقهی استوار است نخست مسأله تسلیم و دوم مسأله غرر و سوم تعیین مهریه. ما بر اساس این ۳ اصل بحث خود را پیش برده‌ایم و نهایتاً اینکه مهریه‌های سنگین که ادای آن خارج از توان مرد است به علت غیر مقدورالتسلیم بودن باطل شناخته نشده‌اند. چرا که هر چند در فقه مهر المسمی با توافق طرفین تعیین می‌شود، اما هیچ‌گاه به عنوان یک قرار داد

از آن یاد نشده است. از طرف دیگر عمده دلیل ضرورت مقدورالتسلیم بودن مورد تعهد، پرهیز از غرر است، در حالی که فقها گاه جریان این قاعده را در مهر به کلی انکار کرده‌اند و گاه نیز با مشاهده یا توصیف مهر قسم عمده غرر از آن رفع می‌شود و دلیلی برای پرهیز از قسمت باقی نیست. به عبارت دیگر چون مهر از معاوضات محضه به شمار نمی‌آید و از طرفی نیز در ادله فقهی از مهر به نحله و امثال آن تعبیر شده، به دست می‌آید که جریان تمامی ضوابط معاملات در آن مستند به دلیلی نیست.

با توجه به جایگاه ویژه‌ای که مهریه در نکاح و زندگی هر شخص دارد و با توجه به اینکه مهریه‌های سنگین مسئولیت به وجود می‌آورد و سنگینی این مسئولیت اختلال در خانواده و ایجاد آن را موجب می‌شود لذا ضرورت اقتضاء می‌کند برای جلوگیری از افزایش بی‌رویه مهریه اقداماتی صورت گیرد.

با توجه به توضیحات فوق این مطالعه در نظر دارد که بررسی صحت یا عدم صحت مهریه‌های سنگین موجود پردازد و راهکارهای مناسب برای جلوگیری از افزایش بی‌رویه مهریه‌ها ارائه دهد.

لازم به ذکر است کتاب حاضر برگرفته شده از پایان نامه کارشناسی ارشد دفاع شده در دانشگاه آزاد اسلامی بندرعباس است؛ لذا نگارنده بر خود لازم می‌داند از زحمات بی‌شائبه استاد راهنما، "آقای دکتر عبدالحمید عارفیان" و کلیه دوستانی که در نگارش این اثر یاری رساندند سپاس و قدرشناسی نماید.